

Výsledky žáků

Výsledky žáků v testech lze v projektu PIRLS prezentovat dvěma různými způsoby.

Za prvé je možné porovnávat průměrný výsledek (počet bodů) jednotlivých zemí na škále čtenářské gramotnosti PIRLS. Kromě srovnání úspěšnosti žáků na jedné celkové škále je pak k dispozici také srovnání na dílčích škálách čtenářské gramotnosti.

Druhý způsob představuje výsledky pomocí úrovní čtenářské gramotnosti. Výsledky zemí jsou v tomto případě uváděny formou procentuálního zastoupení žáků na jednotlivých úrovních. Žáci, kteří se nacházejí na nejvyšší úrovni, dokážou číst s porozuměním i poměrně obtížné texty, které vyžadují propojování různých informací, událostí a vztahů, naopak žáci na nejnižší úrovni ovládají pouze základní čtenářské dovednosti. Podrobnější popis úrovní čtenářské gramotnosti uvádíme v příloze této zprávy.

Struktura publikace

Záměrem této publikace je seznámit čtenáře s hlavními zjištěními šetření PIRLS 2016, s výsledky českých žáků a s jejich vývojem v mezinárodním kontextu. Publikace vychází z mezinárodní zprávy *PIRLS 2016 International Results in Reading*⁶.

V *první kapitole* jsou představeny průměrné výsledky žáků na celkové škále čtenářské gramotnosti. Po srovnání výsledku České republiky s jinými zeměmi následují informace o vývoji výsledků žáků vybraných zemí v čase.

Druhá kapitola uvádí výsledky žáků na úrovních čtenářské gramotnosti a jejich změny od roku 2001. Každá úroveň je ilustrována vzorovou úlohou odpovídající obtížnosti.

Třetí kapitola seznamuje s výsledky žáků na dílčích škálách čtenářské gramotnosti. Soustředíme se rovněž na vývoj výsledků žáků na těchto škálách v čase a na rozdíly mezi chlapci a dívkami.

Čtvrtá kapitola popisuje zjištění o podmínkách výuky čtení ve školách. Obsahuje informace o školních a třídních knihovnách, školním klimatu, dalším vzdělávání učitelů a jejich spokojenosti.

Pátá kapitola zaměřuje pozornost na průběh výuky ve školách a ve třídách. Nejdříve uvádí zjištění o úrovni čtenářských dovedností žáků na počátku školní docházky, poté následují informace o činnostech, metodách a pomůckách využívaných při výuce čtení ve 4. ročníku.

Šestá kapitola přináší informace o postojích žáků ke čtení a o čtenářských aktivitách v rodině v souvislosti s výsledky žáků.

Využitelnost informací

Externí pohled na výsledky vzdělávání českých žáků, který poskytují mezinárodní šetření, je velmi důležitou složkou doplňující celkový obraz kvality vzdělávání v České republice. Při svých komplexních výpovědích Česká školní inspekce tato zjištění propojuje se zjištěními z inspekční činnosti či testování výsledků žáků na národní úrovni, a poskytuje tak rozsáhlé informace o výkonu vzdělávací soustavy z různých úhlů pohledu. Stejně jako šetření PIRLS nabízí informace o dosažené úrovni čtenářské gramotnosti u žáků na konci 1. stupně základní školy, hodnotí Česká školní inspekce míru podpory, rozvoje i dosaženou úroveň ve čtenářské gramotnosti také v rámci národní inspekční činnosti. A právě díky propojování externího hodnocení s hodnocením interním je možné poskytovat tvůrcům vzdělávacích politik i dalším odborníkům v rámci počátečního vzdělávání užitečné informace pro efektivní řízení vzdělávání v České republice i kontinuální zvyšování jeho kvality.

Mgr. Tomáš Zatloukal
ústřední školní inspektor

⁶ Mezinárodní zpráva je dostupná pouze elektronicky na stránce: <http://pirls.bc.edu>